

Sygn. akt III Ua 12/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatońska (spr.)
Sędziowie:	SSO Mirosław Kowalewski SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st.sekr.sąd. Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2017r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o zasiłek macierzyński

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w B.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 kwietnia 2017r. sygn. akt IV U 30/17

1. **oddala apelację;**
2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz J. S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

SSO Mirosław Kowalewski SSO Danuta Poniatońska SSO Piotr Witkowski

Sygn. akt III Ua 12/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.01.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. działając na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 29a ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 372 ze zm.) odmówił J. S. prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 25.04.2016 r. do 23.04.2017r.

Argumentował, że zebrana dokumentacja jest niewystarczająca do stwierdzenia, że w dacie urodzenia dziecka, tj. w dniu 25.04.2016r., odwołująca podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. w S. oraz że pracodawca udzielił jej urlopu macierzyńskiego oraz rodzicielskiego. Ponadto na podstawie dokumentacji zidentyfikowanej w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS ustalił, że była ona zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w okresie 04.11.2013r. - 31.03.2016r. Za miesiąc kwiecień 2016r. płatnik składek nie złożył dokumentów rozliczeniowych i zaprzestał kontaktów z ZUS, pomimo odbierania wezwań do złożenia dokumentów rozliczeniowych.

Odwołanie od decyzji złożyła J. S., domagając się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres 25.04.2016 r. do 23.04.2017 r. wraz z należnymi odsetkami za zwłokę oraz zasądzenia od organu rentowego na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych ewentualnie spisu kosztów złożonego podczas rozprawy. Podniosła, iż organ rentowy przyznał fakt braku wyrejestrowania - co prowadzi do logicznej konstatacji iż od 04.11.2013r. do nadal podlega ona ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę. W czasie podlegania tym ubezpieczeniom urodziła dziecko i ZUS winien wypłacić jej zasiłek, gdyż płatnik (pracodawca) zatrudniał poniżej 20 pracowników. W jej przypadku nie może ona ponosić ujemnych konsekwencji za zaniechania pracodawcy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 05.04.2017r. Sąd Rejonowy w Suwałkach zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 25.04.2016r. do 23.04.2017r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (pkt 1) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, że dowołująca jest pracownikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. na podstawie umowy o pracę z dnia 04.11.2013r. zawartej na czas nieokreślony i z tego tytułu podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

W dniu (...) urodziła córkę Z. i w dniu 4.05.2016r. wystąpiła do pracodawcy z wnioskiem o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego oraz rodzicielskiego-łącznie 52 tygodnie, w okresie od 25.04.2016r. do 23.04.2017r. z wynagrodzeniem łącznym wynoszącym 80% wynagrodzenia miesięcznego. Wniosek ten pracodawca otrzymał w dniu 6.05.2016r., jednak nie udzielił odwołującej żadnej odpowiedzi. W związku z powyższym J. S. w dniu 10.06.2016r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie jej prawa do zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia córki. Organ rentowy decyzją z dnia 3.01.2017r. odmówił jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za sporny okres, uznając, iż zebrana w niniejszej sprawie dokumentacja jest niewystarczająca do stwierdzenia, że w dacie urodzenia dziecka, tj. w dniu (...) odwołująca podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. w K. oraz że pracodawca udzielił odwołującej urlopu macierzyńskiego oraz rodzicielskiego. Ponadto na podstawie dokumentacji zidentyfikowanej w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS organ rentowy ustalił, że odwołująca była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w okresie 04.11.2013r. - 31.03.2016r. Za miesiąc kwiecień 2016r. płatnik składek nie złożył dokumentów rozliczeniowych i zaprzestał kontaktów z ZUS, pomimo odbierania wezwań do złożenia dokumentów rozliczeniowych.

Sąd I instancji wskazał, iż zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 372 ze zm.), zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko. Stosownie do treści art. 29a ustawy, zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego oraz urlopu ojcowskiego.

Natomiast w myśl art. 63 ustawy, ubezpieczony może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie uprawnień do zasiłku, jeżeli uważa, że zostały naruszone jego uprawnienia w tym zakresie.

W okolicznościach sprawy niniejszej Sąd Rejonowy przyjął, iż odwołująca nie może być obciążona negatywnymi skutkami nieudzielenia odpowiedzi przez pracodawcę na jej wniosek o udzielenie urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego, mimo że stanowiło to jego obowiązek. W tych okolicznościach Sąd przyjął, że urlop został jej przyznany w sposób milczący - dorozumiany. Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, że stosunek pracy odwołującej nie ustał do dnia wyrokowania. Pracodawca nadal prowadzi działalność gospodarczą, odbiera korespondencję, a jedynie zaniechał wykonywania swoich obowiązków związanych z zatrudnieniem pracowników (m.in. nie składa deklaracji rozliczeniowych do ZUS). Z tego powodu Inspektor Pracy PIP Okręgowy Inspektorat Pracy w K. skierował zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na uporczywym naruszaniu praw pracownika. Stanowisko organu rentowego, iż brak jest danych do stwierdzenia, iż w dacie urodzenia dziecka odwołująca podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia, Sąd ocenił jako dowolne i sprzeczne z całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Wskazał, iż brak jest jakichkolwiek dowodów, iż stosunek pracy ustał. Tym bardziej, że stosunek pracy może być rozwiązany wyłącznie na podstawie zdarzeń prawnych określonych w ustawie (art. 30 § 1 KP), czyli po dokonaniu wskazanych w nim czynności prawnych, w tym wypowiedzenia umowy pracę przez pracodawcę. Wypowiedzenie to może być wyrażone także w sposób dorozumiany (art. 60 KC w związku z art. 300 KP) przez faktyczne zaprzestanie działalności gospodarczej przez pracodawcę.

Okoliczności sprawy nie pozwalają jednakże na stwierdzenie, iż stosunek pracy powódki został rozwiązany w sposób dorozumiany.

Rozważając jakie konsekwencje pociąga za sobą brak wypełnienia przez płatnika obowiązku złożenia deklaracji rozliczeniowej w terminie Sąd wskazał na treść art. 48 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 963 ze zm.), z którego wynika, że w tej sytuacji :

1. Jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolniony, Zakład dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej, bez uwzględnienia wypłaconych zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, zawiadamiając o tym płatnika.
2. Jeżeli po wymierzeniu składek z urzędu płatnik składek złoży deklarację rozliczeniową, Zakład koryguje wymiar składek do wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji rozliczeniowej, z uwzględnieniem wykazanych w deklaracji zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

Ponadto, zgodnie z art. 48b ustawy systemowej:

1. Zakład może sporządzać z urzędu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, zgłoszenia wyrejestrowania ubezpieczonego z ubezpieczeń społecznych, imienne raporty miesięczne, zgłoszenia płatnika składek, zgłoszenia wyrejestrowania płatnika składek, deklaracje rozliczeniowe oraz dokumenty korygujące te dokumenty, zwane dalej „dokumentami związanymi z ubezpieczeniami społecznymi określonymi w ustawie”.
2. Zakład może korygować z urzędu błędy stwierdzone w dokumentach związanych z ubezpieczeniami społecznymi określonych w ustawie.
3. Zakład może żądać od płatnika składek ponownego złożenia dokumentów związanych z ubezpieczeniami społecznymi określonych w ustawie, jeżeli dokumenty te nie zostały zidentyfikowane w systemie informatycznym Zakładu.
4. Zakład może z urzędu wprowadzać i korygować dane bezpośrednio na kontaktach ubezpieczonych lub kontaktach płatników składek, informując o tym ubezpieczonych i płatników składek.

Dodatkowo wskazał na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Szczecinie przedstawione w wyroku z dnia 10.09.2015r. (III AUa 906/14), z którego wynikało, że w sytuacji, gdy płatnik nie wypełnia obowiązku złożenia deklaracji rozliczeniowej w terminie, zastosowanie znajduje art. 48 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Regulacja ta nakłada na Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązek dokonania z urzędu wymiaru składek należnych od płatnika w wysokości, jaką płatnik określił w ostatniej deklaracji rozliczeniowej złożonej przez siebie w ZUS. O dokonanym z urzędu wymiarze składek ZUS powinien zawiadomić płatnika. Tryb ustalenia z urzędu przez organ wymiaru należnych składek ma na celu ochronę interesów ubezpieczonych.

Wskazując na te ustalenia Sąd Rejonowy uznał, iż odwołująca jako osoba objęta obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę w (...) sp. z o.o. w K., która w okresie ubezpieczenia chorobowego urodziła dziecko i skorzystała z urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego w okresie od 25.04.2016r. do 23.04.2017r. nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego za ten okres.

W zakresie żądania dotyczącego odsetek wskazał na art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zarówno w doktrynie jak i w judykaturze ukształtował się pogląd, iż odsetki przysługują nie tylko w sytuacji, gdy zakład w terminach określonych przepisami prawa nie ustalił prawa do świadczenia, ale również w sytuacji wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem lub stanem faktycznym decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. W tym przypadku zachodzi sytuacja, gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło, mimo że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11).

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Natomiast do błędu w ustaleniach faktycznych dochodzi wówczas gdy przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu a jednocześnie ZUS mógł w ramach przyznanych mu kompetencji w pełni ustalić potrzebny stan faktyczny. Innymi słowy, w sytuacji gdy zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08).

Sąd I instancji przyjął, iż opóźnienie w ustaleniu prawa do zasiłku macierzyńskiego wynika z okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Podniósł, iż to nieprawidłowe ustalenia Zakładu w zakresie podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w K. skutkowały pozbawieniem jej prawa do terminowej wypłaty świadczeń pieniężnych w związku z macierzyństwem. Postępowanie wykazało, iż wnioski organu rentowego były błędne, a do wniosków takich Sąd doszedł po przeprowadzeniu jednej rozprawy oraz po analizie dokumentów zgromadzonych przez organ rentowy. Decyzja odmowna organu rentowego wydana

została w oparciu o bezpodstawnie zakwestionowane przez Zakład braku potwierdzenia podlegania przez odwołującą ubezpieczeniu chorobowemu oraz korzystania przez nią z urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd i instancji orzekł na zasadzie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 99 kpc w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.).

Apelację od tego wyroku złożył organ rentowy, zaskarżając go w całości, zarzucając mu:

1. art. 13 §2 k.p.c. w zw. z art. 477¹¹ §2 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt. 5 k.p.c. polegające na zaniechaniu zawiadomienia (...) Sp. z o.o. w K., ul. (...), (...)-(...) K. o toczącym się postępowaniu w tej sprawie, które wobec ustaleń co do trwania stosunku pracy odwołującej się i (...) Sp. z o.o. w K. miało wpływ na ewentualne obowiązki (...) Sp. z o.o. w K. do uiszczenia składki na ubezpieczenia społeczne za ten okres za odwołującą się, czym w/w spółka została pozbawiona możliwości obrony swych praw;

2. art. 6 k.c. w zw. z art. 29 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez uznanie, iż odwołująca się wykazała, że w dacie urodzenia dziecka, tj. (...) łączył ją z (...) Sp. z o.o. w K. stosunek pracy i w związku z tym podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik w/w spółki;

3. art. 132 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c., art. 248 §1 k.p.c. i art. 299 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 212 §1 zd. 2 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego, w szczególności:

a) dowodu z przesłuchania w charakterze świadka Pana K. A. byłego członka zarządu (...) Sp. z o.o. w S.,

b) zażądania informacji o wynikach postępowania przygotowawczego zainicjowanego zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstw z art. 218§ la k.k. oraz art. 225k.k. przez Państwową Inspekcję Pracy w K. oraz akt osobowych odwołującej się od rzekomego pracodawcy (...) Sp. z o.o. w K.

c) oraz zaniechanie przesłuchania w charakterze strony odwołującej się oraz prezesa (...) Sp. z o.o. w K. I. K. w celu ustalenia czy w dacie urodzenia przez Odwołującą się dziecka istniał stosunek pracy między odwołującą się i (...) Sp. z o.o., czy podlegała ona w tej dacie ubezpieczeniom społecznym, przyczyn nieuiszczenia składek na ubezpieczenia społeczne za Odwołującą się oraz niezłożenia za nią deklaracji do ZUS za miesiąc kwiecień 2016r., ewentualnie niewyrejestrowania jej z ubezpieczeń społecznych jako pracownika tej spółki.

4. art. 6 k.c. poprzez błędne uznanie, że to na organie rentowym ciąży obowiązek wykazania, że stosunek pracy odwołującej się z (...) Sp. z o.o. został rozwiązany przed datą urodzenia przez nią dziecka.

5. art. 60 k.c. w zw. z art. 300 k. p. w zw. z art. 1791 k. p. w zw. z art. 180 k. p. poprzez uznanie, że (...) Sp. z o.o. udzieliła Odwołującej się urlopu macierzyńskiego w sposób dorozumiany.

6. oparcie zaskarżonego wyroku na błędnych ustaleniach faktycznych polegających na uznaniu, że Odwołująca się pozostawała w stosunku pracy z (...) Sp. z o.o. w dacie urodzenia dziecka i podlegała w związku z tym ubezpieczeniom społecznym, zaś (...) Sp. z o.o. nie odpowiadając na zgłoszony przez nią wniosek w sposób dorozumiany udzielił Odwołującej się urlopu macierzyńskiego.

7. art. 29 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zw. z §2 rozporządzenia MRPiPS z dnia 08.12.2015r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyznanie Odwołującej się prawa do zasiłku macierzyńskiego mimo tego, że istniały nie

wyjaśnione przez Sąd wątpliwości co do podstawowych przesłanek uzyskania prawa do zasiłku macierzyńskiego, a Odwołująca się nie legitymowała się niezbędnymi dokumentami wydanymi przez pracodawcę.

8. art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niezasadne ustalenie, iż organ rentowy dopuścił się opóźnienia w ustaleniu prawa Odwołującej się do zasiłku macierzyńskiego w sytuacji, gdy zachodziły uzasadnione wątpliwości co do istnienia stosunku pracy między Odwołującą się a (...) Sp. z o.o., podlegania przez odwołującą się ubezpieczeniom społecznym w dacie urodzenia dziecka, które organ rentowy próbował wyjaśnić, ale z uwagi na bierną postawę spółki, o której odwołująca się twierdzi, że była jej pracodawcą.

9. art. 48 i art. 48b ustawy z dnia 13.10.1998e. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwą wykładnię skutkującą ich niewłaściwym zastosowaniem polegającą na uznaniu, że organ rentowy nawet w sytuacji, gdy zachodzą wątpliwości co do istnienia tytułu prawnego do ubezpieczenia, powinien z urzędu sporządzić zgłoszenie ubezpieczonego oraz ustalić wysokość składek na ubezpieczenia społeczne.

W skazując na powyższe wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością postępowania oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z obowiązkiem orzeczenia o kosztach postępowania przed Sądem I i II instancji, ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z obowiązkiem rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I i II instancji z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Natomiast w razie braku podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku wniósł o:

- zażądanie od (...) Sp. z o.o., ul. (...), (...)-(...) K. na podstawie art. 381 k.p.c. akt osobowych J. S., informacji czy w kwietniu 2016r. odwołującą się i (...) Sp. z o.o. w S. łączył stosunek pracy, czy też uległ on rozwiązaniu, a jeśli tak, to w jakim trybie, a także informacji czy w związku ze zmianą właściciela doszło do przejęcia pracowników przez nowego pracodawcę w trybie art. 231 k.p. oraz wskazania przyczyn nieuiszczenia za Odwołującą się składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc kwiecień 2016r. , a także adresu byłego członka zarządu tej spółki (...) w celu ustalenia czy Odwołująca się w dacie urodzenia dziecka pozostawała w stosunku pracy z (...) Sp. z o.o. i podlegała ubezpieczeniom społecznym, a więc czy spełniała warunki do nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego.

- na podstawie art. 381 k.p.c. o zwrócenie się do Prokuratury Rejonowej K. - P. w K. z wnioskiem o udzielenie informacji czy skutek zawiadomienia Państwowej Inspekcji Pracy w K. o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa z art. 218 §1a k.k. na szkodę J. S. przez osoby wykonujące czynności w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w imieniu (...) Sp. z o.o. oraz z art. 225 §2 k.k. wniesiony został akt oskarżenia do Sądu, a jeśli tak, to wskazanie sygn. akt sprawy toczącej się przed właściwym Sądem Karnym oraz przesłanie odpisu aktu oskarżenia w tej sprawie, jeśli postępowanie przygotowawcze zostało zakończone w inny sposób niż wniesieniem aktu oskarżenia do Sądu - przesłanie odpisu orzeczenia kończącego postępowanie przygotowawcze, w celu ustalenia czy odwołującą się w dacie urodzenia dziecka pozostawała w stosunku pracy z (...) Sp. z o.o. i podlegała ubezpieczeniom społecznym, a więc czy spełniała warunki do nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego oraz czy pracodawca Odwołującej się nie dopełnił obowiązków z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

- po uzyskaniu tych informacji zażądanie odpisów orzeczeń z właściwej Prokuratury lub Sądu w celu ustalenia okoliczności,

- dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka K. A., po uzyskaniu jego adresu zamieszkania na okoliczności związane z istnieniem lub ustaniem stosunku pracy odwołującej się i (...) Sp. z o.o. oraz przekształceniami tej spółki, mogącymi mieć wpływ na zakończenie stosunków pracy pracowników przejmowanej spółki.

- dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron postępowania na okoliczności
- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania oraz zasądzenie od odwołującej się na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I i II instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń stanu faktycznego oraz przeprowadził właściwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Wydając zaskarżony wyrok Sąd I instancji wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla meritum sprawy, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu, rozstrzygnięcie. Sąd Okręgowy przyjął ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji za własne, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.11.1998r., sygn. I PKN 339/98). Rozpoznając sprawę nie naruszył również tak norm prawa materialnego, jak i zasad postępowania, które uzasadniałyby uwzględnienie wniosków apelacji. Zaskarżone rozstrzygnięcie jest trafne i tym samym nie ma podstaw do jego zmiany.

Przed przystąpieniem do rozważenia kolejnych zarzutów apelacji i podstaw jej oddalenia, rozważenia wymaga zarzut nieważności postępowania, w związku z niewezwaniem do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego płatnika składek – pracodawcy odwołującej. Zarzut ten jest chybiony ponieważ zgodnie z art. 477¹¹ §2 kpc (w brzmieniu relevantnym dla rozpoznawanej sprawy) zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą bezpośrednio od rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli osoba taka nie została wezwana do udziału w sprawie przed organem rentowym, sąd wezwie ją do udziału w postępowaniu bądź z urzędu, bądź na jej wniosek lub na wniosek jednej ze stron. Zainteresowanym jest więc tylko ten, czyje prawa lub obowiązki w sferze ubezpieczeń społecznych zależą bezpośrednio od rozstrzygnięcia sprawy (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2006 r., III UZP 4/05, i z dnia 12 grudnia 2011 r. I UZP 6/11 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 października 2004 r., II UK 66/04, z dnia 10 stycznia 2006 r., I UK 121/05; z dnia 4 października 2007 r., I UK 137/07, z dnia 5 czerwca 2007 r., I UK 8/07 z glosą A. Kurzycha; z dnia 2 października 2008 r., I UK 79/08, z dnia 6 stycznia 2009 r., I UK 157/08, z glosą M. Cholewy-Klimek). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 r., I UK 79/08 stwierdził, że o tym, czy konkretna osoba posiada status zainteresowanego ze względu na przedmiot postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych przesądza nie jej subiektywne przekonanie, ale obiektywna okoliczność, że w danym wypadku prawa lub obowiązki tej osoby „zależą” od rozstrzygnięcia sprawy. Rozstrzygnięcie sprawy powoduje bowiem zmianę w sferze prawnej zainteresowanego. Może ona polegać na zyskaniu prawa bądź jego utracie, albo na pojawieniu się powinności, ewentualnie jej wygaśnięciu. A zatem, pracodawca jako płatnik składek jest zainteresowanym i powinien uczestniczyć tylko w takich sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które bezpośrednio rzutują na jego prawa i obowiązki. W myśl utrwalonej linii judykatury do tej kategorii spraw należą sprawy o objęcie pracowniczym ubezpieczeniem społecznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2004r., II UK 66/04). Wbrew odmiennemu stanowisku organu rentowego rozstrzygnięcie w sprawie niniejszej nie wpływa na zmianę praw bądź obowiązków pracodawcy jako płatnika składek w zakresie ciężących na nim obowiązków, w tym składania deklaracji rozliczeniowych oraz raportów miesięcznych. Dlatego też adresatką skarżonej decyzji była wyłącznie ubezpieczona, a nie pracodawca. Z rozstrzygnięcia sprawy nie wynikają żadne jego prawa lub obowiązki, skoro nie jest płatnikiem tego świadczenia i nie obejmuje go powaga rzeczy osądzonej wyroku sądowego. Niewezwanie pracodawcy do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego nie stanowi więc uchybienia procesowego prowadzącego do nieważności postępowania ze względu na pozbawienie możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 kpc) i nie stanowi podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku i stwierdzenia nieważności postępowania przed Sądem I instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.06.2016r. sygn. II UZ 17/16). Pracodawca w związku z udzieleniem pracownicy urlopu macierzyńskiego nie ma wobec niej żadnych obowiązków, oprócz złożenia deklaracji i zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia. Natomiast otrzymanie czy też nie przez ubezpieczoną zasiłku macierzyńskiego, nie wiązało się z

wypełnieniem innych obowiązków przez pracodawcę. Z uwagi na liczbę zatrudnianych przez spółkę pracowników – poniżej 20 osób – szereg kwestii związanych z realizacją prawa do zasiłku macierzyńskiego, w tym wypłatę tego świadczenia, spoczywało na organie rentowym.

W odpowiedzi na zarzuty organu rentowego Sąd Okręgowy uzupełnił materiał dowodowy dopuszczając i przeprowadzając dowód z przesłuchania odwołującej w charakterze strony. Zeznania te są jednoznaczne i korelują ze stanem faktycznym ustalonym przed Sądem I instancji. Odwołująca nie tylko pozostaje w przekonaniu, że jest nadal pracownikiem spółki, ale dodatkowo potwierdziła ustalenia o braku podstaw do przyjęcia, czy też założenia, że doszło do rozwiązania z nią umowy o pracę. Postępowanie pracodawcy w stosunku do odwołującej nie zmienia faktu, że nabyła ona prawo do zasiłku macierzyńskiego i nie ma podstaw do pozbawiania jej tego świadczenia. W związku z bardzo szczegółowym i wyczerpującym uzasadnieniem stanowiska Sądu I instancji wypada jedynie zasygnalizować, iż nie ma w sprawie dowodów na rozwiązanie z odwołującą stosunku pracy. Okoliczność ta nie była z resztą przez organ rentowy podnoszona w skarżonej decyzji, gdyż jego stanowisko opierało się wyłącznie o brak deklaracji ubezpieczeniowej. Nie ulega jednak wątpliwości, że przez okres poprzedzający miesiąc, w którym odwołująca urodziła dziecko, wszelkie należności związane z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne były regulowane.

Uzupełnienie materiału dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego o przesłuchanie odwołującej w charakterze strony nie zmienia pozytywnej oceny Sądu II instancji, co do szybkości, sprawności i stanowczości działań podjętych przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie. Działania Sądu obnażyły opieszałość organu rentowego, ale również niedopuszczalne, z racji na interes prawny odwołującej, działania, gdyż prawo do zasiłku macierzyńskiego upływa w kwietniu 2017r., w styczniu 2017r. wydana zostaje decyzja o odmowie wypłaty świadczenia. Wcześniej prowadził wielomiesięczne postępowanie w celu ustalenia, czy pracodawca złożył wymagane prawem deklaracje, aby w sytuacji braku reakcji ze strony płatnika na wezwania organu rentowego, negatywnymi skutkami zaniechań obciążyć pracownicę, uprawnioną do zasiłku macierzyńskiego i odmówić jej prawa do tego świadczenia. Takie działanie nie tylko ze względu na naruszenie przepisów prawa, ale również zasad współżycia społecznego nie można znaleźć akceptacji Sądu, czego wyrazem był wyrok Sądu Rejonowego, poprzedzony szybkim i sprawnym postępowaniem. Podkreślenia wymaga, iż mimo rozbudowanych zarzutów apelacji ich treść w rzeczywistości sprowadza się do jednego - powielenia błędnego stanowiska organu rentowego, który podjął próbę obarczenia najpierw odwołującej, a w postępowaniu sądowym Sądu, czynnościami zmierzającymi do wyegzekwowania od pracodawcy realizowania obowiązków przewidzianych prawem w zakresie składania deklaracji ubezpieczeniowych. Trudno szukać w przepisach prawa regulacji, które w sytuacji niewywiązywania się przez pracodawcę z obowiązków obarczających go z racji na status prawny, można było przenosić na pracownika. Stanowisko organu rentowego jest nie tylko sprzeczne z prawem, ale też logika, gdyż w takim przypadku - niepłacenia przez pracodawcę należnych składek - organowi rentowemu przysługiwało roszczenie o wykonanie obowiązków pracodawcy w stosunku do zatrudnionych przez niego pracowników.

W świetle podnoszonych przez organ rentowy zarzutów oraz wniosku o uzupełnienie materiału dowodowego o kolejne dokumenty, w tym zeznania pracodawcy, Sąd nie znalazł podstaw do ich uwzględnienia. Przynajmniej nie mają one wpływu na uprawnienia wnioskodawczyni do zasiłku macierzyńskiego. Pomijając sposób rozstrzygnięcia w sprawie wniosku odwołującej o wypłatę zasiłku macierzyńskiego (odmowa), niezrozumiałym jest dlaczego organ rentowy tak długo zwlekał z podjęciem decyzji w tej sprawie. Wydaje się, iż sam wyczekiwał, iż to inne organy państwowe (PIP, Prokuratura) zmobilizują pracodawcę do wykonania zobowiązań wobec organu rentowego. Nie powinno to jednak pozbawiać odwołującej prawa do zasiłku macierzyńskiego, a ponadto skutkować tak długim wyczekiwaniem na decyzję organu rentowego w tym zakresie. Dlatego domaganie się uzupełnienia materiału dowodowego o kolejne informacje ws. postępowań prowadzonych przeciwko lub w sprawie z udziałem pracodawcy, nie mają wpływu na ustalenia uprawnień wnioskodawczyni do zasiłku macierzyńskiego. Na marginesie należy jedynie wskazać, iż o takie informacje organ rentowy może wystąpić we własnym zakresie na potrzeby postępowania prowadzonego przeciwko płatnikowi. Ponadto Sąd Rejonowy te kwestie wyjaśnił w sposób szczegółowy i jednoznaczny. Odnosi się to m.in. sytuacji prawnej kobiety w ciąży i zakazu rozwiązania z nią stosunku pracy z

uwagi na objęcie jej szczególną ochroną prawną. Ponadto przepisy przytoczone i wyjaśnione przez Sąd I instancji z przytoczeniem wyroków Sądu Najwyższego, w sposób jednoznaczny wskazują, iż odwołującą spełnienia wszystkie warunki do spornego świadczenia i zasiłek macierzyński jej się należał.

Sąd II instancji podziela również stanowisko Sądu I instancji w kwestii obciążenia organu rentowego odsetkami z opóźnienie w wypłacie zasiłku macierzyńskiego. Argumentacja przedstawiona w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku zasługuje na pełną akceptację i nie wymaga ponownego jej cytowania.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 kpc orzeczono,
jak w punkcie 1.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc w zw. § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.)

mt